

RRF-facilitetens princip om att inte orsaka betydande skada, Do No Significant Harm

Anvisning till stödmyndigheten om iakttagandet av RRF-facilitetens princip om att inte orsaka betydande skada (Do No Significant Harm, DNSH)

Bakgrund

Finlands program för hållbar tillväxt stöder en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar tillväxt i enlighet med målen i regeringsprogrammet. Programmet för hållbar tillväxt främjar konkurrenskraft, investeringar, höjning av kompetensnivån samt forskning, utveckling och innovationer. Programmet finansieras ur EU:s återhämtningsinstrument av engångsnatur (Next Generation EU). Återhämtningsinstrumentet indelas i sju program av vilka faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF) är det största. För att kunna få finansiering från faciliteten för återhämtning och resiliens måste en medlemsstat lägga fram en nationell återhämtnings- och resiliensplan (RRP). Finlands återhämtnings- och resiliensplan är en del av Finlands program för hållbar tillväxt.¹

I EU:s återhämtningsinstrument finns ett krav på att inga åtgärder får innebära betydande skada för miljön. Faciliteten stöder endast projekt där "principen om att inte orsaka betydande skada" (nedan DNSH-principen) iakttas. Det verifierande material som behövs fastställs åtgärdsvis i de operativa överenskommelserna angående faciliteten för återhämtning och resiliens mellan Finland och kommissionen. Det är Statskontorets uppgift att säkerställa att genomförandet av DNSH-principen rapporteras på ett uppdaterat sätt och med tillräcklig noggrannhet, eftersom varje medlemsstat i sin betalningsbegäran ska leverera separat dokumentation om hur DNSH-principen har iakttagits och DNSH-bedömningen har utförts. De uppgifter som krävs åtgärdsvis sparas i statens gemensamma projektportföljsystem eller i RRP-datasystemet och sänds till kommissionen i enlighet med separata instruktioner.

Kommissionen har publicerat en teknisk vägledning² om tillämpningen av DNSH-principen inom ramen för förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens. Den tekniska vägledningen är avsedd för nationella myndigheter när de bereder de återhämtnings- och resiliensplaner som avses i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens. I vägledningen ges konkreta exempel på hur principen bör ges uttryck i återhämtnings- och resiliensplanerna.

Finlands miljöcentral (nedan SYKE) har på nationell nivå utvecklat vägledning och metoder för utförandet av DNSH-bedömning som stöd för olika projektansökningar som finansieras via investerings- och finansieringsprogram för hållbar tillväxt samt som bakgrundsmaterial för instanser som ansvarar för finansieringsprogram. De utvecklade bedömningsmetoderna fokuserar speciellt på investeringsprojekt inom industrin samt forsknings-, utvecklings- och innovationsprojekt inom Finlands program för hållbar tillväxt. Utöver projekten inom Finlands återhämtnings- och resiliensplan kan de utvecklade bedömningsmetoderna även tillämpas inom andra projekt som förutsätter DNSH-bedömning.³

Syftet med denna anvisning är att säkerställa enhetlig praxis för iakttagandet av DNSH-principen och utförandet av DNSH-bedömningen i förvaltningsinterna reformprojekt och investeringar samt när stödmyndigheterna i ansökningsmeddelanden vägleder sökande om tillgängliga finansieringsinstrument och i samband med handläggningen av finansieringsansökningar bedömer huruvida en finansieringsansökan iakttar DNSH-principen. I ett projekt som

¹ Finlands program för hållbar tillväxt – Planen för återhämtning och resiliens (på finska)

² Kommissionens tillkännagivande Teknisk vägledning om tillämpningen av principen om att inte orsaka betydande skada inom ramen för förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens (2021/C 58/01)

³ Finlands miljöcentralens rapporter 3/2022, https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/339406/SYKEra_3_2022_DNSH_Suomen-elpymis-ja-palautumissuunnitelman-hankkeissa.pdf?sequence=1&isAllowed=y

stödmyndigheten själv utför, det vill säga i förvaltningsinterna reformprojekt och investeringar, samt i samband med finansieringsansökningar ska stödmyndigheten vid handläggningen av finansieringsansökan och finansieringsbeslutet säkerställa att projektet inte går emot DNSH-principen och verifiera det använda bedömnings sättet i finansieringsbeslutet eller i ett separat dokument.

Vad avses med DNSH-principen?

Enligt RRF-förordningen⁴ bör faciliteten stödja verksamhet som till fullo respekterar unionens normer och prioriteringar för klimat och miljö och principen om att inte orsaka betydande skada i den mening som avses i artikel 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 (9). I artikeln i fråga definieras vad som avses med "betydande skada" med avseende på de sex miljömålen i taxonomiförordningen.

Varje medlemsstat ska i sina återhämtnings- och resiliensplaner visa att åtgärderna är förenliga med DNSH-principen. För detta har kommissionen utarbetat en checklista för principen om att inte orsaka betydande skada⁵. Syftet med checklistan är att underlätta bedömningen av DNSH-principen i medlemsstaternas återhämtnings- och resiliensplaner och påvisandet av att principen iakttas. Medlemsstaterna ska använda checklistan som stöd för sina DNSH-bedömningar för att verifiera hur åtgärderna uppfyller kraven på DNSH-principen. Kommissionen använder denna information för att bedöma om och hur varje åtgärd i återhämtnings- och resiliensplanen respekterar DNSH-principen, i enlighet med de kriterier som fastställs i förordningen om faciliteten för återhämtnings och resiliens.

Vägledande principer för bedömning av förenligheten med principen att inte orsaka betydande skada

Följande vägledande principer ska beaktas i alla bedömningar av förenligheten med principen att inte orsaka betydande skada:

- De direkta och primära indirekta konsekvenserna av en åtgärd.⁶
- Livscykeln för den verksamhet som åtgärden resulterar i.⁷
- Bedömningen bör omfatta produktions-, användnings- och slutfaserna – där den största skadan kan förväntas.
- Åtgärder som främjar ökad elektrifiering (t.ex. industri, transporter och byggnader) anses vara förenliga med principen om att inte orsaka betydande skada vad gäller miljömålet om att begränsa klimatförändringar. Medlemsstaterna bör ändå visa att åtgärderna inte orsakar betydande skada för de övriga fem miljömålen.⁸
- För ekonomiska verksamheter där det finns ett tekniskt och ekonomiskt genomförbart alternativ med låg miljöpåverkan bör bedömningen av de negativa miljökonsekvenserna av varje åtgärd göras mot ett scenario "utan insatser" genom att åtgärdens miljöpåverkan beaktas i absoluta termer.⁹ En

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 om inrättande av faciliteten för återhämtnings och resiliens

⁵ Teknisk vägledning om tillämpningen av principen om att inte orsaka betydande skada (2021/C 58/01), Bilaga I Checklista för principen om att inte orsaka betydande skada (DNSH)

⁶ De direkta konsekvenserna kan återspegla de effekter som åtgärden får på projektnivå (t.ex. produktionsanläggning, skyddat område) eller systemnivå (t.ex. järnvägsnät, kollektivtrafiksystem) och som inträffar vid tidpunkten då åtgärden genomförs. De primära indirekta konsekvenserna kan återspegla de effekter som inträffar utanför projekten eller systemen och som kan uppkomma efter genomförandet av åtgärden eller utanför återhämtnings- och resiliensfacilitetens tidsram, men som rimligen kan förutses och är relevanta. Ett exempel på en direkt konsekvens på vägtransportområdet skulle kunna vara användningen av material under ett vägbygge. Ett exempel på en primär indirekt konsekvens skulle kunna vara de förväntade framtida växthusgasutsläppen till följd av ökningen av den totala trafiken under vägens användningsfas.

⁷ Att tillämpa livscykelöverväganden i stället för att göra en livscykelanalys är tillräckligt för att bedömningen ska kunna göras inom ramen för faciliteten för återhämtnings och resiliens.

⁸ Detta tillvägagångssätt består i att beakta åtgärdens miljöpåverkan, jämfört med ett scenario utan negativ miljöpåverkan. Exempel finns i kommissionens tekniska vägledning.

⁹ Mot bakgrund av de villkor som anges ovan bör åtgärder som rör kraft- och/eller värmeproduktion med fossila bränslen samt tillhörande överförings- och distributionsinfrastruktur som en allmän regel inte anses vara förenliga med principen om att inte orsaka betydande skada när det gäller faciliteten för återhämtnings och resiliens, eftersom det finns koldioxidsnåla alternativ.

åtgärds påverkan bedöms alltså inte jämfört med påverkan av någon annan befintlig eller planerad verksamhet som åtgärden i fråga skulle kunna ersätta.

– Vid ekonomisk verksamhet där det inte existerar något tekniskt och ekonomiskt genomförbart alternativ med låg miljöpåverkan, får medlemsstaterna visa att en åtgärd inte orsakar någon betydande skada genom att anta de bästa tillgängliga miljöprestandanivåerna inom sektorn. Bedömningen avseende principen om att inte orsaka betydande skada skulle i stället göras i förhållande till de bästa tillgängliga miljöprestandanivåerna inom sektorn. Detta tillvägagångssätt bör tillämpas på sektornivå, det vill säga alla alternativ inom sektorn bör undersökas.

Hur utförs DNSH-bedömningen?

DNSH-bedömningen utförs i två faser. Genom DNSH-bedömningen säkerställs att varje projekt som finansieras genom faciliteten för återhämtning och resiliens iakttar DNSH-principen vad gäller alla sex miljömål:

- a) begränsning av klimatförändringar
- b) anpassning till klimatförändringar
- c) hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser
- d) omställning till en cirkulär ekonomi
- e) förebyggande och begränsning av föroreningar
- f) skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem.

I första fasen görs DNSH-bedömningen i förenklad form, utifrån vilken man identifierar miljömålen för den förvaltningsinterna reformen, investeringen eller projektet som stödmyndigheten finansierar. Utifrån miljömålen uppgörs en detaljerad bedömning av förenligheten med principen att inte orsaka betydande skada. I andra fasen behövs en detaljerad, preciserad bedömning jämte motiveringar av förenligheten med principen att inte orsaka betydande skada för de miljömål som kan vara förenade med betydande konsekvenser.

I DNSH-bedömningen ska man beakta konsekvenserna i projektets alla skeden, inklusive de direkta och indirekta miljökonsekvenserna både av genomförandet av projektet och av tillämpandet av projektets resultat för uppfyllandet av miljömålen i DNSH-kriterierna.

DNSH-bedömningen ska med en förenklad bedömningsmetod även tillämpas på projekt som är små räknat i euro, projekt som inte inkluderar någon miljöaspekt och inte antas orsaka någon betydande skada för ett enda miljömål samt alla RRF-finansierade förvaltningsinterna reformer och investeringar. För reformer och investeringar¹⁰, som inte inkluderar någon miljöaspekt och inte antas orsaka någon betydande skada för ett enda miljömål i enlighet med den åtgärdsspecifika bedömningen av förenligheten med principen att inte orsaka betydande skada som presenteras i bilaga 3 till Finlands återhämtnings- och resiliensplan, utförs i sin helhet (t.ex. P3C1R1) en bedömning av förenligheten med principen att inte orsaka betydande skada med en förenklad bedömningsmetod, som kan skraddarsys utifrån åtgärdens innehåll. I alla ovan nämnda fall ska det i DNSH-bedömningen verifieras att ingen betydande skada orsakas för något av miljömålen. Då kan åtgärden/projektet påvisas i tillräcklig grad uppfylla kraven i anknytning till DNSH-bedömningen.

DNSH-principen ska iakttas också i projekt som genomförs i form av köptjänst. I upphandlingsförfaranden ska man beakta genomförandet av DNSH-principen genom att i anbudsbegäran inkludera specialvillkoren i anknytning till DNSH-principen, utifrån vilka de som lämnar anbud bör inkludera DNSH-bedömning i sina anbud. Den som handlägger anbudsbegäran bedömer DNSH-bedömningen och ger motiveringar i upphandlingsbeslutet. När finansiering beviljas till ett projekt som inkluderar upphandling, kan en DNSH-bedömning inkluderas i det skede då finansiering

¹⁰ T.ex. P2C2I1 Digital ekonomi – program för realtidsekonomi, P3C1R1 Den nordiska modellen för arbetsförmedlingar, P3C1R3 Effektivisera förfarandet för arbets- och utbildningsbaserad invandring, P3C1I1 Utveckling av arbetsförmåga, produktivitet och välbefinnande i arbetet, P3C2R1 Reform av det kontinuerliga lärandet, P3C2I1 Digitaliseringsprogram för kontinuerligt lärande. Se Finlands återhämtnings- och resiliensplan.

ansöks. I bilagan till kommissionens SWD-dokument¹¹ finns ett exempel på hur DNSH-bedömning beaktas i ett anbudsfordrande. I bilagan har ärendet i fråga angetts i målen för åtgärden P1C4I1¹². Exempel på DNSH-bedömning vid anskaffning av utrustning i anknytning till forskningsinfrastrukturprojekt finns i SYKE:s rapport.

Om kommissionens vägledning om DNSH-bedömning ändras, kommer anvisningen att preciseras i framtiden.

Faser för bedömning av förenligheten med principen att inte orsaka betydande skada

Den första fasan är en så kallad förenklad form. Om det i första fasan av bedömningen av förenligheten med principen att inte orsaka betydande skada (bild 1) har konstaterats att åtgärden eller projektet medför eventuella negativa konsekvenser, övergår man till en detaljerad bedömning av förenligheten med principen i andra fasan (bild 2).

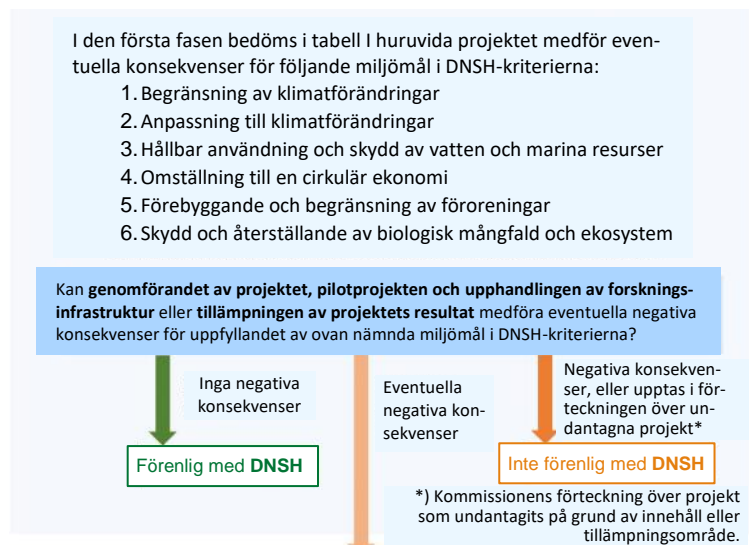

Bild 1 DNSH-bedömningens första fas, det vill säga den förenklade fasan, Finlands miljöcentrals rapporter 3/2022.

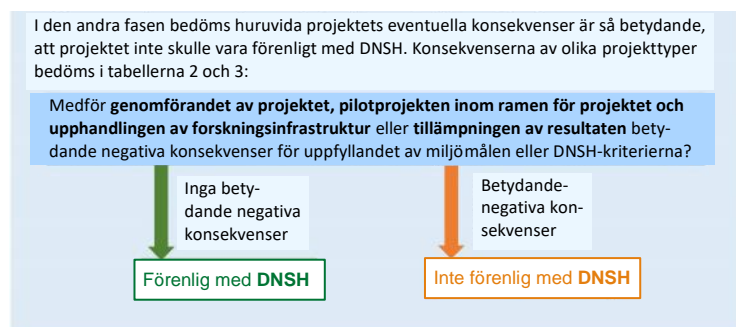

Bild 2 DNSH-bedömningens andra fas, det vill säga den detaljerade fasan, Finlands miljöcentrals rapporter 3/2022.

¹¹ Bilaga till Förslag till rådets genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Finlands återhämtnings- och resiliensplan https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:4f35ed0f-252e-11ec-bd8e-01aa75ed71a1.0021.02/DOC_2&format=PDF

¹² Utlysning av en ansökningsomgång för distributionsinfrastruktur för gas-, el- och vätgasfordon med kravspecifikationer, inklusive kriterier för stödberättigande som säkerställer att de utvalda projekten överensstämmer med den tekniska vägledningen om principen om att inte orsaka betydande skada (2021/C 58/01) genom användning av en förteckning över undantagna projekt och krav på att de ska vara förenliga med relevant miljölagstiftning på EU-nivå och nationell nivå.

Förenklad bedömningsmetod för vissa åtgärder

Bedömningen av förenligheten med principen att inte orsaka betydande skada kan göras i förenklad form för åtgärder eller projekt som har få eller inga förutsebara konsekvenser för alla eller några av de sex miljömålen. Vissa åtgärder eller projekt kan genom sin utformning ha begränsad inverkan på ett eller flera miljömål. Medlemsstaterna kan i dessa fall lämna en kortfattad motivering till miljömålen och inrikta den materiella bedömningen på de miljömål där konsekvenserna kan bli betydande. Motiveringen ska göras på grundval av ett av fallen nedan.

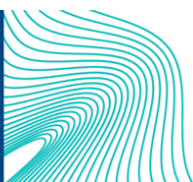
- Åtgärden har få eller inga förutsebara konsekvenser för miljömålet i samband med åtgärdens direkta och primära indirekta effekter under hela dess livscykel, med tanke på åtgärdens karaktär, och anses därför vara förenlig med DNSH-principen för det relevanta målet.
- Åtgärden konstateras genom spårning stödja ett klimatförändringsmål med en koefficient på 100 % och anses därför vara förenlig med DNSH-principen för det relevanta målet.
- Åtgärden bidrar väsentligt till ett miljömål, i enlighet med taxonomiförordningen, och anses därför vara förenlig med DNSH-principen för det relevanta målet.

Bilden nedan visar ett exempel på en investering vars DNSH-bedömning har grundat sig på att investeringen medför obetydliga eller få förutsebara konsekvenser för miljömålen.

1. Främja genomförandet av vårdgarantin och minska eftersläpningen i tjänster som orsakats av covid-19-pandemin

Del 1	Ja	Nej	Motivering om "Nej" har valts
Begränsning av klimatförändringar		x	Investeringarna medför obetydliga eller få förutsebara konsekvenser för detta miljömål, med beaktande av både direkta och indirekta konsekvenser under hela livscykeln. [Kort motivering.]
Anpassning till klimatförändringar		x	Investeringarna medför obetydliga eller få förutsebara konsekvenser för detta miljömål, med beaktande av både direkta och indirekta konsekvenser under hela livscykeln. [Kort motivering.]
Hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser		x	Investeringarna medför obetydliga eller få förutsebara konsekvenser för detta miljömål, med beaktande av både direkta och indirekta konsekvenser under hela livscykeln. [Kort motivering.]
Omställning till en cirkulär ekonomi		x	Investeringarna medför obetydliga eller få förutsebara konsekvenser för detta miljömål, med beaktande av både direkta och indirekta konsekvenser under hela livscykeln. [Kort motivering.]
Förebyggande och begränsning av föroreningar		x	Investeringarna medför obetydliga eller få förutsebara konsekvenser för detta miljömål, med beaktande av både direkta och indirekta konsekvenser under hela livscykeln. [Kort motivering.]
Skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem		x	Investeringarna medför obetydliga eller få förutsebara konsekvenser för detta miljömål, med beaktande av både direkta och indirekta konsekvenser under hela livscykeln. [Kort motivering.]

Bild 3 Exempel på motiveringar till den förenklade bedömningsmetoden, Finlands återhämtnings- och resiliensplan, bilaga 3.

Detaljerad bedömning av förenligheten med principen att inte orsaka betydande skada

Om det i första fasen av bedömningen av förenligheten med principen att inte orsaka betydande skada konstateras att åtgärden eller projektet medför eventuella negativa konsekvenser, övergår man till en detaljerad bedömning av förenligheten med principen i andra fasen. I andra fasen svarar man på frågorna i den andra delen av checklistan genom att precisera de miljömål som man har svarat "ja" på i den första fasen. I den andra bedömningsfasen svarar man "nej" på frågorna på checklistan och motiverar svaret.

Bilden nedan visar ett exempel på en reform där man har konstaterat eventuella negativa konsekvenser för ett miljömål.

Reform 1: Betydande minskning av användningen av stenkol för energi

Del 1	Ja	Nej	Motivering om "Nej" har valts
Begränsning av klimatförändringar		x	En minskning av användningen av stenkol för energi minskar växthusgasutsläppen. Minskad användning av stenkol grundar sig på främjande av förnybar energi och energieffektivitet. Syftet är inte att ersätta stenkol med andra fossila bränslen.
Anpassning till klimatförändringar		x	En minskning av användningen av stenkol för energi påverkar inte anpassningen till klimatförändringar.
Hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser		x	En minskning av användningen av stenkol för energi minskar transporter av stenkol till havs.
Omställning till en cirkulär ekonomi		x	En minskning av användningen av stenkol för energi påverkar inte den cirkulära ekonomin.
Förebyggande och begränsning av föroreningar		x	En minskning av användningen av stenkol för energi minskar risken för föroreningar av omgivningen, i synnerhet genom att minska utsläppen av svaveldioxid.
Skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem	x		

Bild 4 Exempel på förenklad bedömningsmetod i anknytning till en reform, Finlands återhämtnings- och resiliensplan, bilaga 3.

Bilden nedan visar ett exempel där man i den första fasen av bedömningen av förenligheten med principen att inte orsaka betydande skada har konstaterat eventuella negativa konsekvenser för ett miljömål. I den andra fasen av bedömningen av förenligheten med principen att inte orsaka betydande skada motiveras att inga betydande konsekvenser uppstår för miljömålet i fråga.

DEL 2

Frågor	Nej	Väsentliga motiveringar
Skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem	x	Att avstå från användningen av stenkol ökar behovet av energiinvesteringar, för att man ska kunna producera motsvarande energi på annat sätt. Investeringarna 1 och 2, i synnerhet till den del de anknyter till produktion av el och värme, ersätter stenkol direkt eller indirekt i flera fall. Minskad användning av stenkol för energi kan också ersättas med lösningar som inte stöds med RRF-medel. Sådana projekt är till exempel elproduktion med vindkraft till lands och värmeproduktion med träbiomassa. Produktionen av vindkraft och träbioenergi genomförs så att konsekvenserna för skyddet och återställandet av den biologiska mångfalden och ekosystemen inte är betydande.

Detta säkerställs bland annat i planläggnings- och tillståndprocesser. Kraftverk och värmeverk som använder träbiomassa i Finland använder bränsle som beaktas i direktivet om förnybar energi (REDII), såsom industriavfall. Denna handlingsmodell möjliggör en hållbar verksamhet utan betydande negativa konsekvenser.

Bild 5 Exempel på detaljerad bedömningsmetod i anknytning till en reform, Finlands återhämtnings- och resiliensplan, bilaga 3.

Fler exempel på förenklad bedömning av förenligheten med principen att inte orsaka betydande skada, detaljerad bedömning av förenligheten med principen, bedömning för olika typer av projekt samt hjälptabeller för bedömningen finns i kommissionens tekniska vägledning, bilaga 3 till Finlands återhämtnings- och resiliensplan och SYKE:s rapport.

Stödmyndighetens roll i anknytning till DNSH-principen

När DNSH-bedömningen utförs är det viktigt att fästa vikt vid att DNSH-principen och bedömningskraven är kopplade till stödmyndighetens ansökningsmeddelanden för finansieringsansökningar, handläggningen av finansieringsansökningar, handläggningen av finansieringsbeslut samt åtgärderna för tillsyn och revision av de finansierade projekten. Processen ska vara heltäckande och stödmyndigheten ska kunna verifiera hur bedömningen av DNSH-kraven har utförts.

- Stödmyndigheten ska grundligt sätta sig in i de krav som hänför sig till DNSH-principen inom det egna förvaltningsområdet och säkerställa kompetensen om DNSH-bedömning bland de personer som handlägger finansieringsansökningar.
- Stödmyndigheten ska i ett tillräckligt tidigt skede ge de sökande anvisningar om DNSH-bedömningen i varje ansökningsmeddelande som gäller finansieringsansökan.
- Det är bra att göra DNSH-bedömningen till en del av ansökningskedet, så att den som ansöker om stöd tar ställning till frågorna om varje miljömål i samband med finansieringsansökan och anger de motiveringar som behövs.
- Om en förenklad bedömning inte räcker till och ett eller flera miljömål dessutom förutsätter en detaljerad bedömning, ska den som ansöker om stöd svara på en preciserande fråga om miljömålet i fråga och ange motiveringar till detta.
- Den som handlägger finansieringsansökan/föredrar finansieringsbeslutet hos stödmyndigheten ska ta ställning till den sökandes bedömningar av miljömålen och ange motiveringarna i finansieringsbeslutet eller i en separat promemoria. Om stödmyndigheten behöver mer information för att göra sin egen bedömning eller motivering, begärs mer information i anknytning till DNSH-bedömningen av den sökande.
- Om arbetet som planerats inom ramen för projektet inte är förenligt med DNSH-principen i fråga om något miljömål, kan projektet inte finansieras ur Finlands program för hållbar tillväxt. Finansieringsansökan kan då avslås genom att fatta ett negativt finansieringsbeslut (se kommissionens förteckning över undantagna projekt, exclusion list).

Stödmyndigheten ska i samband med uppföljningen och övervakningen av hur stödet används i sitt datasystem eller i något annat datasystem som stödmyndigheten använder registrera de uppgifter som behövs för bedömningen av hur DNSH-principen har förverkligats både i fråga om de förvaltningsinterna reformprojekt och investeringar som stödmyndigheten själv genomfört och i fråga om de projekt som stödmyndigheten har finansierat. Uppgifterna i fråga ska trots sekretessbestämmelserna anmälas till Statskontoret för centraliserad nationell uppföljning och övervakning av verkställandet av återhämtnings- och resiliensplanen.

Övrigt som bör beaktas i DNSH-bedömningen

När finansiering beviljas är kommissionens så kallade förteckning över undantagna projekt en väsentlig del av bedömningen av förenligheten med principen att inte orsaka betydande skada. I förteckningen anges de åtgärder

som inte alls kan finansieras samt olika ansöknings specifika kriterier som ingår i textavsnitten i Finlands återhämtnings- och resiliensplan.

Kommissionens förteckning över undantagna projekt

Vid finansieringsansökan ska stödmyndigheten beakta vilka åtgärder som finns i kommissionens förteckning över undantagna projekt.¹³ Ett projekt kan inte finansieras alls om det innehåller åtgärder som finns i kommissionens förteckning över undantagna projekt.

Följande verksamheter omfattas av kommissionens förteckning över undantagna projekt:

- verksamhet med anknytning till fossila bränslen, inklusive användning i efterföljande led¹⁴
- verksamhet inom ramen för EU:s utsläppshandelssystem som leder till prognostiserade växthusgasutsläpp som inte är lägre än de relevanta riktmärkena¹⁵
- verksamhet med anknytning till avfallsdeponier, förbränningsanläggningar¹⁶ och mekaniska/biologiska behandlingsanläggningar¹⁷
- verksamhet där långsiktigt bortskaffande av avfall kan skada miljön.

Beaktande av ansöknings specifika kriterier, koefficient för beräkning av stöd och koder för insatsområden i DNSH-bedömningen

I Finlands program för hållbar tillväxt har man för vissa reformer och investeringar satt upp ansöknings specifika kriterier i anknytning till klimatförändringar och digitalisering, till exempel ett kriterium bundet till att främja koldioxid-snåla ekonomier. När stödmyndigheten startar en finansieringsansökan ska myndigheten alltid försäkra sig om vilket ansöknings specifikt kriterium och vilken koefficient för beräkning av stöd som iakttas i varje finansieringsansökan. Om kriteriet som satts upp för finansieringsansökan inte uppfylls, kan den planerade åtgärden/det planerade projektet inte finansieras, även om DNSH-bedömningen skulle uppfyllas. I bilagan till arbetsdokumentet för kommissionens avdelningar (SWD)¹⁸ finns en förteckning över koefficienten för beräkning av stöd och koden för insatsområden för det stöd som beviljas för mål i anknytning till klimatförändringar för alla investeringar samt koefficienten för beräkning av stöd och koden för insatsområden för det stöd som beviljas för en digital förändring. I DNSH-tabellerna i bilaga 3 till återhämtnings- och resiliensplanen i Finlands program för hållbar tillväxt finns färdiga motiveringstexter som stöd för DNSH-bedömningen.

¹³ Bilaga till rådets genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Finlands återhämtnings- och resiliensplan: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12524-2021-ADD-1/sv/pdf>

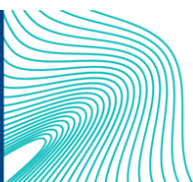
¹⁴ Med undantag för projekt inom ramen för denna åtgärd för el- och/eller värmeproduktion samt tillhörande överförings- och distributionsinfrastruktur som använder naturgas och som uppfyller villkoren i bilaga III till den tekniska vägledningen om principen om att inte orsaka betydande skada (2021/C 58/01).

¹⁵ Om den verksamhet som stöds leder till prognostiserade växthusgasutsläpp som inte är betydligt lägre än de relevanta riktmärkena bör en förklaring av skälen till varför detta inte är möjligt ges. Riktmärken som fastställts för gratis tilldelning för verksamheter som omfattas av systemet för handel med utsläppsrätter i enlighet med kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/447.

¹⁶ Detta undantag gäller inte insatser inom ramen för denna åtgärd i anläggningar som uteslutande är avsedda för behandling av icke återvinningsbart farligt avfall, och inte heller befintliga anläggningar där insatserna inom ramen för denna åtgärd syftar till att öka energieffektiviteten, avskilja avgaser för lagring eller användning eller återvinna material från förbränningsaska, förutsatt att sådana insatser inom ramen för denna åtgärd inte leder till en ökning av anläggningarnas avfallshanteringskapacitet eller en förlängning av anläggningarnas livslängd, och att det finns belägg för detta på anläggningsnivå.

¹⁷ Detta undantag gäller inte insatser inom ramen för denna åtgärd i befintliga mekaniska/biologiska behandlingsanläggningar, om åtgärderna inom ramen för denna åtgärd syftar till att öka energieffektiviteten eller till att modernisera återvinningsverksamheten för att omvandla sorterat avfall till kompostering av bioavfall och anaerob nedbrytning av bioavfall, förutsatt att sådana insatser inom ramen för denna åtgärd inte leder till en ökning av anläggningarnas avfallshanteringskapacitet eller till en förlängning av anläggningarnas livslängd, och att det finns belägg för detta på anläggningsnivå.

¹⁸ [Commission Staff Working Document: Analysis of the recovery and resilience plan of Finland | European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/st121221_01)

Koden för insatsområden och koefficienten för beräkning av stöd kan också kontrolleras i bilaga VI till RRF-förordningen, där en metod för klimatspårning samt koefficienten för beräkning av stöd (0, 40 eller 100 %) anges och i bilaga VII, där en metod för digital märkning och koefficienten för beräkning av stöd (0, 40 eller 100 %) anges.

- När det konstateras att en åtgärd eller ett projekt stöder ett av de sex miljömålen i så betydande grad att dess koefficient är 100 %, anses åtgärden eller projektet överensstämma med DNSH-principen för målet i fråga.
- Om åtgärden eller projektet som ska finansieras stöder ett klimatförändringsmål med en koefficient på 100 %, anses åtgärden eller projektet överensstämma med DNSH-principen för målet i fråga (begränsning av eller anpassning till klimatförändringar).
- Om åtgärden eller projektet stöder ett annat miljömål än ett klimatförändringsmål med en koefficient på 100 %, anses åtgärden eller projektet överensstämma med DNSH-principen för miljömålet i fråga (dvs. vatten och marina resurser, den cirkulära ekonomin, förebyggande och begränsning av föroreningar eller biologisk mångfald och ekosystem).

I varje enskilt fall måste medlemsstaterna identifiera och motivera vilket av de sex miljömålen i taxonomiförordningen som åtgärden eller projektet stöder. Medlemsstaterna behöver dock visa att åtgärden eller projektet inte i betydande grad skadar de resterande miljömålen.

Om koefficienten för beräkning av stöd är 40 %, ska man ge en utredning om varför åtgärden eller projektet överensstämmer med DNSH-principen. Om åtgärden eller projektet med en beräkningskoefficient på 40 % har obetydlig eller ingen förutsebar inverkan på ett specifikt miljömål, eller om åtgärden eller projektet "bidrar väsentligt" till ett specifikt miljömål enligt taxonomiförordningen, kan man tillämpa en förenklad bedömning för miljömålet i fråga.

Bilden nedan visar ett exempel på den första delen av bedömningen av att investeringen är förenlig med principen att inte orsaka betydande skada, där åtgärden vad gäller miljömålet "begränsning av klimatförändringar" utnyttjar stödkod 032 Annan förnybar energi, vars koefficient för beräkningen av det stöd som beviljas för målen i anslutning till klimatförändringen är 100 %.

Investering 1: Koldioxidsnål vätgas samt avskiljning och användning av koldioxid inom industrin

DNSH Del 1			
Mål	Ja	Nej	Motivering om "Nej" har valts
Begränsning av klimatförändringar		X	Åtgärden utnyttjar kod 032 i bilagan till RRF-lagstiftningen. Kod 032 främjar klimatmålet till hundra procent. Åtgärden främjar skalning av produktionen och utnyttjandet av vätgas som producerats med ren energi samt avskiljning och användning/lagring av koldioxid, och därför stödjer åtgärden direkt målet om att begränsa klimatförändringarna.

Bild 6 Exempel på bedömning av förenligheten med principen att inte orsaka betydande skada, där en kod för insatsområden och en koefficient för beräkning av stöd har använts som motivering, Finlands återhämtnings- och resiliensplan, bilaga 3.

Hur informationen lämnas

När stödmyndigheten beviljar finansiering säkerställer myndigheten i samband med ansökan om finansiering att DNSH-principen förverkligas genom att ta ställning till sökandens DNSH-bedömning. Stödmyndigheten anger uppgifterna om verifieringen av DNSH-principen i RRP-datasystemet, antingen i strukturerad form som tabellbaserade uppgifter eller som en separat bilaga, dvs. som dokumentbaserade uppgifter. Uppgifterna kan överföras från stödmyndighetens eget datasystem till den del det är möjligt.

I förvaltningsinterna reform- eller investeringsprojekt anger en representant för ministeriet uppgifterna om DNSH-bedömningen i projektportföljsystemet i strukturerad form som tabellbaserade uppgifter och kompletterar vid behov uppgifterna i verifieringsdelen med en separat dokumentbilaga.

En separat anvisning har skapats för användningen av RRP-datasystemet och projektportföljsystemet. Anvisningen innehåller instruktioner om hur datafälten ska fyllas i.

Uppgifternas riktighet

Stödmyndigheten ansvarar för att uppgifterna om de projekt som myndigheten själv genomför, dvs. förvaltningsin-
terna reformprojekt och investeringar, är riktiga. Den som ansöker om finansiering ansvarar för att uppgifterna i
finansieringsansökan är riktiga, liksom stödmyndigheten ansvarar för att uppgifterna i finansierings- och/eller utbe-
tlningsbeslutet är riktiga. Den stödmyndighet som beviljar stöd säkerställer i enlighet med den nationella lagstift-
ningen att stödet används i enlighet med stödvillkoren i beslutet om beviljande av stöd inom ramen för EU:s rätts-
akter och nationella författningar som tillämpas. Stödmyndigheten ser också till att de uppgifter om åtgärder och
stödmottagare som krävs finns tillgängliga i datasystemen.

Övervakning av DNSH-principen och -bedömningen

Statskontoret övervakar att DNSH-bedömningarna har genomförts på ett ändamålsenligt sätt. Om uppgifterna är
bristfälliga kontaktar Statskontoret stödmyndigheten för att utreda och korrigera bristfälliga eller felaktiga uppgifter.
Om det vid övervakningen framgår att stöd har beviljats i strid med DNSH-principen, kan projektet i fråga anses
vara icke stödberättigat. I en sådan situation ska korrigerande åtgärder vidtas och eventuella återkravsprocesser
inledas. Statskontoret kan vid behov ålägga stödmyndigheten att vidta korrigerande åtgärder. Statskontoret är skyl-
digt att övervaka verkställandet av de korrigerande åtgärderna och att verifiera de korrigerande åtgärderna för kom-
missionen.

BILAGA I

Checklista för principen om att inte orsaka betydande skada

1. Ange för varje åtgärd vilka av nedanstående miljömål, enligt definitionen i artikel 17 ("Betydande skada för miljömål") i taxonomiförordningen, som kräver en detaljerad bedömning av åtgärden mot bakgrund av principen om att inte orsaka betydande skada:

Ange vilka av miljömålen nedan som kräver en detaljerad bedömning av åtgärden mot bakgrund av principen om att inte orsaka betydande skada.	Ja	Nej	Motivering om "Nej" har valts
Begränsning av klimatzändringar			
Anpassning till klimatzändringar			
Hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser			
Den cirkulära ekonomin, inbegripet förebyggande och återvinning av avfall			
Förebyggande och begränsning av föroreningar till luft, vatten eller mark			
Skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem			

2. För varje åtgärd, besvara frågorna nedan för de miljömål som enligt del 1 kräver en detaljerad bedömning:

Frågor	Nej	Motivering
Begränsning av klimatzändringar: Förväntas åtgärden leda till betydande utsläpp av växthusgaser?		
Anpassning till klimatzändringar: Förväntas åtgärden leda till en ökad negativ inverkan från rådande och förväntat framtida klimat på själva åtgärden eller på människor, natur eller tillgångar?		
Hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser: Förväntas åtgärden medföra skada		
i) för vattenförekomsterna, inbegripet yt- och grundvatten, goda status eller goda ekologiska potential, eller		
ii) för marina vattens goda miljöstatus?		
Omställning till en cirkulär ekonomi, inbegripet förebyggande och återvinning av avfall: Förväntas åtgärden		
i) leda till en betydande ökning av generering, förbränning eller bortskaftande av avfall, med undantag för förbränning av farligt avfall som inte kan materialåtervinnas, eller		
ii) leda till betydande ineffektivitet vid direkt eller indirekt användning av naturresurser (1) i något skede av deras livscykel som inte minimeras genom lämpliga åtgärder (2), eller		
iii) orsaka betydande och långsiktig skada på miljön med avseende på den cirkulära ekonomin (3)?		
Förebyggande och begränsning av föroreningar: Förväntas åtgärden leda till en betydande ökning av utsläppen av föroreningar (4) till luft, vatten eller mark?		

Skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem: Förväntas åtgärden			
i)	medföra betydande skada för ekosystems goda tillstånd (5) och motståndskraft, eller		
ii)	skada bevarandestatusen för livsmiljöer och arter, inbegripet sådana som är av unionsintresse?		

(1) Naturresurser omfattar energi, material, metaller, vatten, biomassa, luft och mark.

(2) Ineffektivitet kan exempelvis minimeras genom att avsevärt öka produkternas hållbarhet, reparerbarhet, uppgraderbarhet och återanvändbarhet eller genom att avsevärt minska resursanvändningen genom utformning och materialval, underlätta användning för nya ändamål, demontering och isärtagning, i synnerhet för att minska användningen av och främja återanvändningen av byggnadsmaterial. Dessutom bör man övergå till affärsmodeller för produkter i form av tjänster och cirkulära värdekedjor, så att produkter, komponenter och material kan bibehålla högsta möjliga användbarhet och värde så länge som möjligt. I detta ingår också att få till stånd en betydande minskning av innehållet av farliga ämnen i material och produkter, bland annat genom att ersätta dem med säkrare alternativ. Till detta kommer insatser för att avsevärt minska livsmedelsavfallet vid produktion, bearbetning, tillverkning eller distribution av livsmedel.

(3) Se skäl 27 i taxonomiförordningen för mer information om målet om en cirkulär ekonomi.

(4) Med förorening avses ämne, vibration, värme, buller, ljus eller annan förorening i luft, vatten eller mark som kan skada människors hälsa eller miljön.

(5) I enlighet med artikel 2.16 i taxonomiförordningen innebär "gott tillstånd", i samband med ekosystem, att ekosystemet befinner sig i ett gott fysiskt, kemiskt och biologiskt tillstånd eller har god fysisk, kemisk och biologisk kvalitet och är självreproducerbart eller kan återställa sig självt, i vilket artsammansättning, ekosystemstruktur och ekologiska funktioner inte är skadade.

Central lagstiftning

RRF-förordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R0241&from=SV>

EU:s taxonomiförordning: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0852&from=SV>

Kommissionens delegerade förordning (EU 2021/2139) om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 genom fastställande av tekniska granskningskriterier för att avgöra under vilka villkor en ekonomisk verksamhet ska anses bidra väsentligt till begränsningen av eller anpassningen till klimatförändringarna och för att avgöra om den ekonomiska verksamheten inte orsakar någon betydande skada för något av de andra miljömålen, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R2139&from=SV>

Kommissionens delegerade förordning (EU C2021/2800) om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 genom fastställande av tekniska granskningskriterier för att avgöra under vilka villkor en ekonomisk verksamhet ska anses bidra väsentligt till begränsningen av eller anpassningen till klimatförändringarna och för att avgöra om den ekonomiska verksamheten inte orsakar någon betydande skada för något av de andra miljömålen, https://eur-lex.europa.eu/re-source.html?uri=cellar:d84ec73c-c773-11eb-a925-01aa75ed71a1.0006.02/DOC_1&format=PDF

Kommissionens tillkännagivande Teknisk vägledning om tillämpningen av principen om att inte orsaka betydande skada inom ramen för förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens (2021/C 58/01) Bilagor till dokumentet <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6179-2021-ADD-1/sv/pdf>

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens

Planen för återhämtning och resiliens samt tillhörande förslag till genomförandebeslut:

Finlands program för hållbar tillväxt, Planen för återhämtning och resiliens samt tillhörande genomförandebeslut https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163176/VN_2021_52.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Finlands miljöcentralers rapporter 3/2022, https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/339406/SYKEra_3_2022_DNSH_Suomen-elpymis-ja-palautumissuunnitelman-hankkeissa.pdf?sequence=1&isAllowed=y

